

Nr. 8.  
13.  
apríl.

## Lög

um  
vegi.

**Vjer Christian hinn Níundi**, af guðs náð Danmerkur konungur,  
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,  
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

### I. kafli.

Um skipting á vegum.

#### 1. gr.

Vegir á Íslandi eru: flutningabrautir, þjóðvegir, fjallvegir, sýsluvegir og hreppsvegir.

#### 2. gr.

Flutningabrautir eru þeir vegir, sem aðalvörumagn helztu hjeraða er flutt um. Þjóðvegir eru þeir vegir, sem aðalþótleiðir liggja um. Fjallvegir eru þeir vegir yfir fjöl og heiðar, sem eigi teljast til neins annars vegaflokks. Sýsluvegir eru þeir vegir, sem liggja sýslna á milli og um hverja sýslu, þar sem mest er þjóðbraut, svo sem í kaupþun og almenn fiskiver, enda sjeu það eigi flutningabrautir eða þjóðvegir. Hreppsvegir eru vegir hreppa á milli og um hreppa, sem hvorki eru flutningabrautir, þjóðvegir nje sýsluvegir.

#### 3. gr.

Flutningabrautir skulu fyrst um sinn vera í þessum hjeruðum:

1. Frá Reykjavík austur í Rangárvallasýslu.
2. — — — að Geysi.
3. — Eyrarbakka upp Árnassýslu.
4. Upp Borgarfjörð.
5. Frá Blönduósi vestur Húnavatnssýslu.
6. — Sauðárkrók inn Skagafjörð.
7. — Akureyri inn Eyjafjörð.
8. — Húsavík inn Reykjadal.
9. — Búðareyri við Reyðarfjörð um Fagradal til Lagarfjós.

Autoriseret Oversættelse i Henhold til Lov 18de September 1891.

## Lov

om

### Vejevæsenet.

Nr. 8.  
13de  
April.

**Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Benders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,**

Gøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

#### I. Afsnit.

#### Om Vejenes Inddeling.

##### § 1.

Veje paa Island ere: Tilførselsveje, Hovedveje, Fjældveje, Sysselveje og Keppeveje.

##### § 2.

Tilførselsveje ere de Veje, ad hvilke Hovedvaretransporten i de vigtigste Distrikter foregaar. Hovedveje ere de Veje, hvor Hovedpostruterne ligge. Fjældveje ere de Veje over Fjælde og Heder, som ikke henregnes til nogen anden Klasse Veje. Sysselveje ere de Veje, der uden at være Tilførselsveje eller Hovedveje, forene Sysseler eller føre gennem et Syssel, hvor Færdselen er størst, saasom til Handelssteder og almindelige Fiskepladser. Keppeveje ere de Veje, der forene Kepper eller føre gennem en Kep, for saa vidt de ikke ere Tilførselsveje, Hovedveje eller Sysselveje.

##### § 3.

Tilførselsveje skulle indtil videre være i efternævnte Distrikter:

1. Fra Reykjavik til Rangarvalla Syssel.
2. — Reykjavik til Geysir.
3. Fra Drebak op gennem Arnes Syssel.
4. Op ad Borgarfjorden.
5. Fra Blönduos vest paa gennem Hunavatns Syssel.
6. — Sandarfrotur ind ad Stagafjorden.
7. — Akureyri ind ad Vffjorden.
8. — Husavik ind ad Reykjadalur.
9. — Budareyri ved Reyðarfjord over Fagribalur til Lagarfljot.

Nr. 8.  
13.  
apríl.

4. gr.

Landshöfðingi ákveður eptir tillögum sýslunefnda, amtsráða og vegfræðings, hvar leggja skuli flutningabrautirnar um hjeruðin.

5. gr.

Þjóðvegir eru: 1. frá Reykjavík til Ísafjarðar, 2. frá Reykjavík til Akureyrar, 3. frá Akureyri til Seyðisfjarðar, 4. frá Reykjavík til Prestbakka, 5. frá Prestbakka til Eskifjarðar. Liggja skulu vegir þessir um aðalbyggðir landsins, svo beint sem verða má milli endistöðvanna eptir staðháttum.

## II. kafli.

Um flutningabrautir, þjóðvegi og fjallvegi.

6. gr.

Flutningabrautir, þjóðvegir og fjallvegir eru undir yfrumsjón landshöfðingja, og greiðist kostnaður til þeirra yfir höfuð úr landssjóði. Ef þjóðvegur liggur um sýslu endilanga, skal allt að helmingi sýsluvegagjalds í þeirri sýslu ganga til póstvegarins.

Það fje, sem gengur til þessara þriggja vegaflokka, skal veita í fjárlögum hvers fjárhagstímabils, og skal hverjum flokki fyrir sig ákveðin viss upphæð.

7. gr.

Svo skal vegi gjöra á flutningabrautum, að vel sjeu akfærir hlöðnum vögnum á sumrum; vegagjörðinni skal landshöfðingi ráðstafa eptir tillögu vegfróðs manns eða vegfræðings landsins, ef slíkur verður skipaður.

8. gr.

Á þjóðvegum skal svo bæta torfærur með vegarúðning og brúargjörð, að þeir sjeu greiðir yfirferðar. Skal það vera aðalregla, að fyrst sjeu bættar þær torfærur, sem mestan farartálma gjöra. Að öðru jöfnu skal fyr bæta farartálma á fjölförnustu vegum.

9. gr.

Rjett er, að fjallvegir sjeu reiðfærir gjörðir og varðaðir, svo sem nauðsyn ber til.

## III. kafli.

Um sýsluvegi.

10. gr.

Sýslunefndir semja tillögur um, hverjir skuli vera sýsluvegir í sýslu hverri, en amtsráð leggur á það samþykki sitt.

## § 4.

Landskøvdningen bestemmer efter Indstillinger fra Sysselforstanderskaber, Amtsraad og en Vejingeniør, hvor i de nævnte Distrikter Tilførselsvejene skulle lægges.

Nr. 8.  
13de  
April.

## § 5.

Hovedveje ere; 1. Fra Reykjavik til Saffjord, 2. Fra Reykjavik til Akureyri, 3. Fra Akureyri til Seydisfjord, 4. Fra Reykjavik til Prestsbakki, 5. Fra Prestsbakki til Eskifjord. Disse Veje skulle ligge gennem Landets Hovedbygder, saa lige imellem Endestationerne, som det efter de lokale Forhold er muligt.

## II. Affnit.

## Om Tilførselsveje, Hovedveje og Fjældveje.

## § 6.

Tilførselsveje, Hovedveje og Fjældveje staa under Landskøvdningens Overtilsyn, og Omkostningerne til dem udredes i det hele taget af Landskassen. Dersom en Hovedvej fører igennem et Syssel i dets hele Længde, skal indtil Halvdelen af Syssels Sysselvejpenge gaa til Postvejen.

De Beløb, som anvendes til de heromhandlede tre Klasser Veje, bevilges paa Finansloven for hver Finansperiode, saaledes at der til hver Klasse for sig bestemmes et vist Beløb.

## § 7.

Tilførselsvejene skulle anlægges saaledes, at de om Sommeren godt kunne passeres af belastede Vogne. Bejlanlægget foranstattes af Landskøvdningen efter Indstilling af en vejkyndig Mand, eller af Landsingeniøren, for saa vidt en saadan maatte blive ansat.

## § 8.

Paa Hovedvejene skulle de mindre farbare Partier udbedres ved Rydning og Brobygning, saa at de blive lette at passere til Hest. Det skal være en Hovedregel, at de mest ufarbare og for Færdselen mest generende Steder først udbedres. Naar andre Omstændigheder ere lige, skulle ufarbare Steder paa de mest befarnede Veje først udbedres.

## § 9.

Fjældvejene bør gøres farbare for ridende og forsynes med de fornødne Warder.

## III. Affnit.

## Om Sysselveje.

Efter Indstilling fra vedkommende Sysselforstanderskaber vedtage Amtsraadene, hvilke Veje der skulle være Sysselveje i hvert Syssel.

Nr. 8.  
13.  
april.

## 11. gr.

Kostnaður við sýsluvegi greiðist úr sýsluvegasjóði. Í sýsluvegasjóð greiðir hvert hreppsfjelag 1 kr. 25 a. fyrir hvern verkfæran mann í hreppnum 20—60 ára, í hverri stöðu sem er.

Hreppstjórar skulu á hverju ári fyrir lok marz mánaðar senda sýslumanni nafna-skrár yfir alla verkfæra menn 20—60 ára, sem heimili hafa í hreppnum. Eftir skráum þessum ákveður sýslumaður sýsluvegagjald hvers hrepps. Gjaldið skal borgað úr sveitar-sjóði og greiðist sýslumanni á manntalsþingi.

## 12. gr.

Fela má sýslunefnd hlutaðeigandi sýslunefndarmanni eða hreppsnefnd umsjón með sýsluvegagjörð, hverjum í sínum hrepp, og ber þeim, sem umsjón er falin, að ráða þann verkstjóra, sem hæfur er til þess starfa.

## 13. gr.

Sýsluvegir þeir, sem liggja út frá flutningabrautum eða eru framhald af þeim, skulu gjörast akfærir þar, sem því verður við komið. Um vegabætur á sýsluvegum að öðru leyti, skipar sýslunefnd fyrir, og gilda um þær sömu reglur, sem um umbætur á þjóðvegum og fjallvegum.

## 14. gr.

Oddviti sýslunefndar skal ár hvert senda amtsráði reikning yfir tekjur og gjöld sýsluvegasjóðsins.

## 15. gr.

Heimilt er sýslunefnd með samþykki amtsráðs að verja sýsluvegagjaldi til að styrkja gufubátsferðir í sýslunni.

## IV. kafli.

## Um hreppsvegi.

## 16. gr.

Hreppsnefnd semur tillögur um, hvar hreppsvegi skuli leggja í hreppi hverjum, og hvernig þeir skuli vera að breidd og ásígkomulagi, og leggur tillögur sínar undir samþykki hlutaðeigandi sýslunefndar.

## 17. gr.

Á vorhreppaskilaþingi skal greiða til kostnaðar við hreppsvegi 1 kr. 25 a. fyrir hvern verkfæran mann í hreppnum 20—60 ára. Gjald þetta greiðir hver húsbóndi fyrir heimilismenn sína. Ef gjald þetta er eigi unnið upp árlega, leggst afgangurinn í vegasjóð, er hreppsnefndin geymir og hefur ábyrgð á.

## § 11.

Omkoftningerne ved Sysselveje udredes af Sysselvejkassen, hvortil hver Rep betaler 1 Kr. 25 Ore for hver arbejdsfør Mandsperson i Reppen i Alderen fra 20 til 60 Aar, i hvilken Stilling han end er.

Repstyrerne skulle inden Slutningen af Marts Maaned hvert Aar tilstille Sysselmanden en Fortegnelse over alle arbejdsføre Mandspersoner i Alderen 20 til 60 Aar, der have hjemme i Reppen, og har Sysselmanden efter disse Fortegnelser at bestemme Sysselvejpengene for hver Rep. Beløbet udredes af Kommunens Kasse, og erlægges til Sysselmanden paa Mandtalstinget.

## § 12.

Sysselforstanderskabet kan overdrage Tilsynet med Vejarbejder paa Sysselveje i hver Rep til vedkommende Sysselforstanderskabsmedlem eller Repsforstanderskab, og har den, hvem et saadant Tilsyn overdrages, at engagere en dertil stiftet Værkstyrer.

## § 13.

De Sysselveje, som gaa ud fra Tilførselsveje eller ere en Fortættelse af saadanne, skulle, hvor det kan lade sig gøre, sættes i en saadan Stand, at de kunne passeres af Vogne. Iøvrigt bestemmer Sysselforstanderskabet Vejarbejderne paa Sysselveje, hvorom gælde de samme Regler, som ere fastsatte angaaende Udbedring af Hovedveje og Fjælbveje.

## § 14.

Sysselforstanderskabets Formand skal aarlig tilstille Amtsrådet Regning over Sysselvejkassens Indtægter og Udgifter.

## § 15.

Sysselforstanderskabet har Ret til med Amtsrådets Samtykke at anvende Sysselvejpenge til Understøttelse af Dampbaadsfart i Syssellet.

## IV. Affnit.

## Om Reppeveje.

## § 16.

Repsforstanderskabet affatter Forslag om, hvor Reppeveje skulle ligge i hver Rep, samt om Vejenes Bredde og Bestaffenhed, og indstiller sit Forslag til vedkommende Sysselforstanderskabs Approbation.

## § 17.

Paa Foraars-Repstinget erlægges til Omkoftningerne ved Reppevejene 1 Kr. 25 Ore for hver arbejdsfør Mandsperson i Reppen i Alderen fra 20 til 60 Aar, hvilket Beløb udredes af hver Husfader for saadanne Personer, der have Hjem hos ham. Dersom Bidragene ikke opbruges aarlig, lægges Resten i en Vejkasse, som Repsforstanderskabet forvalter og bærer Ansvar for.

Nr. 8.  
13.  
apríl.

18. gr.

Nú er lítið að vinna að hreppsvegum í hreppi, má sýslunefnd þá ákveða, að allt að helmingi hreppsvegagjalds greiðist í peningum í sýsluvegasjóð. Sje aptur á móti hreppsvegavinna mikil í einhverjum hreppi, af því að þar eru engar flutningabrautir, þjóðvegir nje sýsluvegir, en vegir um hreppinn langir og torfærir, má sýslunefndin ákveða, að helmingur á móts við hreppsvegagjald hreppsins greiðist úr sýsluvegasjóði.

19. gr.

Hreppsnefndin hefur umsjón um vinnu og aðgjörð á hreppsvegum, og skal hún skipa umsjónarmann, einn eða fleiri, til að sjá um vinnuna, svo og ráða smið, er brýr skal gjöra.

20. gr.

Oddviti hreppsnefndar skal á ári hverju senda sýslunefnd reikning yfir tekjur og gjöld hreppsvegasjóðsins.

## V. kafli.

### Almenn ákvæði.

21. gr.

Brýr skal gjöra á ár og læki, þar sem þörf er á, þegar efni og ástæður leyfa. Rjett er og að reisa sæluhús af vegabótafje, þar sem mikil umferð er á vötrum.

22. gr.

Hver landeigandi er skyldur að leyfa, að vegur sje gjörður um land hans, og efni tekið þar sem næst er, án endurgjalds, ef eigi er skemmt tún, engi, yrkt land eða umgirt land. Sje vegur lagður um tún, engi, yrkt land eða umgirt land, svo og ef vegarefni er tekið landeiganda til skaða, skulu fullar bætur fyrir koma, eptir mati dómkvaddra manna. Skaðabætur greiðast úr landssjóði, sje vegurinn flutningabraut eða þjóðvegur, úr sýslusjóði, ef vegurinn er sýsluvegur og úr hreppssjóði, sje hann hreppsvegur.

23. gr.

Hver sem af ásettu ráði skemmir vegi, brýr, vörður, ferjur eða sæluhús, skal sæta hegningu samkvæmt 296. gr. alm. hegningarlaga 25. júní 1869.

24. gr.

Brot gegn lögum þessum skal fara með sem almenn lögreglumál.

## § 18.

Naar der er ringe Arbejde at udføre paa Keppevejene i en Kép, kan Syssel-  
forstanderfabet bestemme, at indtil Halvdelen af Bidragene til Keppevejene indbetales  
med Penge i Sysselvejkassen. Er der derimod meget Arbejde at udføre paa Keppevejene  
i en Kép, idet ingen Tilførselsveje, Hovedveje eller Sysselveje føre derigennem, medens  
Vejene gennem Keppen ere lange og ufremkommelige, kan Sysselforstanderfabet bestemme,  
at der af Sysselvejkassen udbetales det halve imod Keppens Bidrag til Keppevejene.

Nr. 8.  
13de  
April.

## § 19.

Képforstanderfabet fører Tilsyn med Arbejder paa og Istandsættelse af Keppe-  
vejene, og skal antage en eller flere Opsynsmænd til at føre Opsyn med Arbejdet, samt  
engagere en Bygmester til Opførelse af Broer.

## § 20.

Képforstanderfabet's Formand skal aarlig tilstille Sysselforstanderfabet et  
Regnskab over Keppevejkassens Indtægter og Udgifter.

## V. Affnit.

## Almindelige Bestemmelser.

## § 21.

Naar de forhaandenværende Midler og andre Omstændigheder tillade det, bør  
Broer bygges over Elve og Bække, hvor det er fornødent. Ligeledes bør der for Vej-  
penge opføres Fjældstuer, hvor der er stor Færdsel om Vinteren.

## § 22.

Enhver Fordejer er pligtig til uden Erstatning at tilstede, at der lægges Vej  
over hans Grund, og at der paa det nærmeste Sted tages Materialier til Vejen, saa-  
fremt Hjemmemark, Slaamark, dyrket Jord eller indhegnet Mark ikke bestadiges. An-  
lægges der Veje over Hjemmemark, Slaamark, dyrket Jord eller indhegnet Mark, eller  
tages der Vejmaterialier til Stade for Ejeren, skal der udredes fuld Erstatning efter en  
af Mænd, der ere udmældte af Retten, foretagen Skønsforretning. Erstatningen udredes  
af Landskassen, saafremt Vejen er en Tilførselsvej eller Hovedvej, af Sysselskassen, naar  
Vejen er en Sysselvej, og af Kommunens Kasse, naar Vejen er en Keppevej.

## § 23.

Den, som fortlætlig bestadiger Veje, Broer, Varder, Færger eller Fjældstuer,  
ifalder den i almindelig Straffelov af 25de Juni 1869 § 296 fastsatte Straf.

## § 24.

Overtredelser af nærværende Lov behandles som offentlige Politifager.



Nr. 8.  
13.  
apríl.

25. gr.

Með lögum þessum eru lög nr. 25, 10. nóv. 1887 og lög nr. 11, 7. febr. 1890 úr gildi numin.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

*Gefið á Amalúborg, 13. apríl 1894.*

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

***Christian R.***

(L. S.)

---

*J. Nellemann.*

§ 25. Nr. 8.  
Ved denne Lov ophæves Lov Nr. 25, 10de November 1887 og Lov Nr. 11, <sup>13de</sup> April.  
7de Februar 1890.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 13de April 1894.

---

Ministeriet for Jøland, den 13de April 1894.

*J. Nellemann.*

---

*Ólafur Halldórsson.*